

Original side 465 a:

Anno 1715 d. 27, 28, 29, 31 Januari höltz Ordinarie Laga ting i Torneå Lappmark och Jukasjerfwi Tingzställe med Allmogen och Gemene Man af Sigge- och Tingewara Byar, närwarande Lappfogden, Wälbetde. Petter Pipping och den wanl. Nämnden

Nils Mikkellsson Kyrkiowärd
Siggewara
Olof Klemetsson, ibidem.
Johan Larsson Påfwe, ibidem.
Per Andersson Näfwak, ibid.
Per Persson Påka, ibid.
Olof Henriksson Nyman, ibid.

Mikkel Henriksson
Tingewara
Jon Henriksson, ibidem.
Henrik Björndal, ibid.
Olof Henriksson, Kyrkiowärd,
ibid.
Olof Gunnare, ibidem.

Efter wähl förrättat Gudztjänst och sedan en tiänlig förmaning war skiedd, så till nämndemännen som samtl. allmogen lämpad till denne tidens Swärligheter, att dhe och wid närwarande sammanwaro wisa sin troo och undersätliga skuldighet emot dess rätte Konungh och herre wid Skattens erläggande samt annat dylikt, Publicerades Ting och Allmän Tingzfrid så under som till och från sielfwa Tinget. Der uppå förelöftes samtl. allmogen Hans Kongl. Maytts. nådigaste utfärdade fullmacht af demot d. 22 Juni 1714 förmedelst hwilken han nådeligen förordnar Borgmästaren i Torneå att wara Justitiarius öfwer Lappmarkerne, benembd Carl Sadlin.

Sedan publicerades för allmogen Kongl. Maytts. Stadgar och förordningar om barnemord, om Slagzmål, oliud och trätor i Kyrkiorne, om Eden och Sabbatzbrott, med flere

Original side 465 b:

byggelse och warning. som kunna lända till upp-

1.

Här uppå proponerade Lappfogden Petter Pipping, hurusom förledit år 1714, widh detta tingzstället af Häradzhöfdingen Marcus Bostadius ransakade öfwer et dråp som blifwit begångit uppå en Ogift Persson Mikkel Mikkellsson benämbd om sina 30 år gl., Finnen och Nybyggaren Mikkel Grelssons Son i Siggewara by uppå bostället Ullat boende, begiärande at såsom Saken da till nästa Ting blef uppskuten, Rätten wille samma nu under händer taga och der öfwer et sakens likmätigt slut fatta. Och som Rätten nu intet ägde någon närmare underrättelse dette måhl angående el. hwad förledit åhr ransakades, än hwad nämnden med Lappfogden Pipping anförde, att ransakningen då syntes gravera nembdemannen Henrik Erikssons Sohn Karl Henriksson, hwilken om Lögerdagen warit med honom i

skogen, der ifrån Mikkel sedan med lifwet aldrig kom, förorsakades Rätten saken å nyo uptaga, och befans uppå tillfrågan, in witnens närwaro, som förledit år skolat Eden aflagt, at Pigan Margreta Josefsdotter som twettat liket nu icke infunnit sig. Bunden ifrån Terendö by Johan Henriksson berättade uppå samma Edh som han förledit år in för Tingz Rätten gjorde, det han hört Karl Henriksson om Sommaren säga då han jemte flere andra war anbefalter fasttaga Lars Ullat som för dråp blifwit Tingzförder, Jag skall fuller betala Ullatz folk en gång, inwändes at någon af dhem skutt en biörn, som dhe året tilföre ringat tilhopa. Mikkel Grelsson Ullat förestältes som berättade, att Nembdemannen Gl. Henrik Eriksson Lådwik war uti dess gårdh år 1713, 2 dagar efter Simonis Juda dag, hwilken hans Sohn den nu slagne Mikkel Mikkels-son fölgde till skogz bittida om fredagz Mårgonen eller d. 30 octobr. wid Solenes uppgång, till den ändan

Original side 466 a:

att dhe tillsamman skulle ringa Biörnen, som haft sitt hide emellan begge gårdarne, något på sidan åt Luleå Lappmark, och är emellan Ullatz och Henrik Erikssons gård, wid pass 3 mihl. Uppå halwa vägen skall benämnda Tolfman skiltz wid dess Sohn, hwilken synes af wäldsam hand dödliutit.

Nembdemannen Henrik Eriksson Lådwik förestältes och berättade att bittida om fredagz Mårgonen kiörde den saliga döda och han med hwar sin Reen ifrån Ullatis gårdh, men skildes så åt wid pass på halfwa vägen wid solenes uppgång, att Henrik Eriksson reste heem, efter han påminth sig hafwa nycklarne till wisthuset, emedan hans folk wore borte, Men låfwade skicka sin Sohn Karl Henriksson till Mikkel i stället, hafwandes dhe och innan dhe skiltz rökt med hwaranden en pipa tobak uppå Pullken eller släden, som dhe åka uti efter Reen, då Mikkel Ullati sagt, Karl får wähl igen ring efter Sporet, hwarpå Mikkel tagit sin wäg upføre dit som Biörnhidet skulle wara, och Nembdemannen Henrik anställte sin resa henåt, warandes då Mikkel helfrisk och Sund, och wiste Nembden att berätta det han aldrig wiist sig eller warit swag till sinnes. När Henrik hente hem til sin gård skall det redan warit middag, hwarpå han skickade sin Sohn Karl Henriksson till Mikkel efter låfwen rät som Sohlen gick neder, efter Karl intet war före hinna.

Hwilket Karl Henriksson tillstodh och följande uppå tillfrågan berättade, att sedan han satt sig efter Reen, kommin han omsider till Mikkell, efter det nämbda Spåret, då det redan war mörkt om fredagz aftonen, hafwades Mikkel giort opp Eld samt kokat på et ställe, wid et bärg benembd Nattewara, hwarest han som Lapparne bruka betäckt unden

Original side 466 b:

sidan med granriis; Mikkell har och kommit åt Karl litet mat, men Karl skall sagt sig hafwa ätt förr; denne lägerstaden skall och warit en mihl widh lag närmare åt Biörnhide, ifrån Rummet hwarest dess fader Henrik Eriksson skiltz widh honom, och widpass 4 mihl från Ullatz boställe. När nu Karl war ankommen skall Mikkell sagt, efter de woro Swågrer, det war braf broder att du kom, iag fölgde så länge dagen war biörnspåret, men när det blef mörkt, lemnade iag samma på wänster handen åt myren och gjorde här Eld för Renbetens skuld, då dhe sedan lade sig at såfwa natten öfwer. Bittida om lögerdagz mårgonen som war den 31 octobr. fölgdes dhe bägga åt öster ut om Biörnspären, och drogo sig så omkring närmare byvägen, at dhe komma runt om biörnen på spåret som han lemnat på wästersidan. När som dhe komme woro på vägen war det redan middagz tiden, då begge sette sig ned att röka tobak, och taltes wid huru dhe nu hade ringat biörnen, samt lade råd h at Karl skulle om Mån- eller Tisdagen aldresist komma till Mikkells föräldrars gårdh, dhå dhe åter wille följes att tillsee om Biörnen gåt uhr ringen nogonstäds. Häruppå skall Karl Henriksson rest hem wid middagz tiden, men Mikkell tagit vägen åt lägerstället, efter han der skall lemnat sina saker, som war en byssa, Renar, täcka och Matsäcken, och war Mikkell då helfrisk och Sundh, Karl skall och bedt honom innan dhe skiltz åt, följa sig hem äfwen allhelgorna dagen, som inföll på Söndagen, men Mikkell wägrat, säyandes sig icke wilja förtörna sin fader, efter dhe sådan pläsedd hafwa det alla utaf huusfolcket skola äfwen den dagen wara hemma. Måndagz aftonen där på eller den 2de

Original side 467 a:

November

kommer Karl Henriksson efter aftahl till Ullats gårdh då gubben Mikkell Grelsson, frågade honom hwarest hans Sohn Mikkell blifwit som ännu icke war hemkommen? Karl swarade med förundran, är han icke hemkommen, så måste wi resa och sökia honom. Men blef dock liggandes hoos Ullati öfwer natten, dett altså tillstod Gl. Ullat wara sant som härom berättades. Widare berättade Karl Henriksson att Tisssdagz mårgonen, som war d. 3 Novembr. skall Karl och den dödes broder Jöns benämnd föltz åt uti mulit wäder att sökia efter Mikkell, resandes så strax litet utföre förgiäfwes, menandes at träffa honom hoos Nybyggaren Hans Klemetszon, sedan förfogade dhe sig upföre, och änskiönt dhe sökte hele dagen, kommo dhe likwähl sent om qwellen hem till Ullatiz gårdh utan at hafwa funnit någon, den dagen skall Jöns intet wilat resa till lägerstället, fast än Karl det påståt. Onsdagen efter war blit- och töwäder att dhe intet kunde komma uth. Men Torsdagz mårgonen eller d. 5 dito sökte dhe åter omkring skogen, och när dhe kommit på et bärg, hwarest Karl säger sig gifwit Jöns et stycke ost med sig, skall han åter påmint at resa till Eldstaden, anländandes så omsider det uti skyringen, då Karl som kiörde förut sage, här är wayan eller Rhenkon, som war bunden widh ett trää litat ifrån och wrål-

ade för hunger skull, men Gudh weet hwarest Karlen är, gåandes så till nattlägret. När dhe nu blefwo warse Kroppen, skall Jöns intet tagit sig der af något illa, utan sagt att det war elak byssa som dräpiti Karlen, och skall derpå strax lyftat upp liket, samt tagit uhr dess byxsäck Eldföret med hwad mehra han der haft. Men Karl har sagt till Jöns han ännu

Original side 467 b:

icke skulle röra något, innan dhe hentat fremmande Män, då Jöns skall der på swarit, hwad skolo witnes här giöre efter som Karlen ellrst dödt och wår herre tagit honom bort. Jöns Mikkellsson förestältes i samma berättelse i alla Måhl, som Karl, undantagandes at han in på Karl retorqverade, som skulle han intet welat resa till lägerstaden strax när han der om påmint, Men at Karl ju talat om främmande mäns närwaro, tilstodh Jöns som han förmente icke wara af nöden, i synnerhet derföre at liket icke länger måtte diuronen exponeras med annat dylikt, men ingalunda att hafwa ransakat dess byxsäkar. Karl berättade här uppå widre att liket legat på yttre sidan om Elden ifrån Skiulet, på dess wänstra sida, ansiktet widh omlag 1 1/2 qwarter ifrån Eldstaden, liggandes byssan jemt låset i Eldstaden, och war ståcken till sictet afbränt, pipmynningen emot bröstet, dock hade liket intet sår på Kroppen, utan et stort håhl på högra sidan bak om öret, hwarest 2 fingre kunde ingå och endan af dett minsta, och war hela hufudskålen med pannan bråkad, biörnspiutet har såttit fast wid den dödas pulka. Widare continuerade Karl att den efternämnda dödes broder Jöns Mikkellsson sedan han ransakat byssäcken och lyfttet upp liket, begynt bära honom till ackian som war strax brede widh, säyandes hwarföre kommer du intet och hielper mig? Då Karl tagit uti fötterne och lyftat med honom. Omkring der liket låg skall ingen blodh syntz, utan har det warit öfvertäckt med samma Snö, som strax om lögerdagz Middagen när den slagne Mikkel

Original side 468 a:

och han skiltz åt, begynte falla och sedan natten och Helgomässodagen continuerade. Sedan dhe nu sålunda funnit Kroppen, begaf han sig jemte Jöns medh samma hem till Ullatis gårdh, hwarest han skall i 3 dagar fördrögt alt med at Jöns hugga Kistbräder. När dhe nu komne woro på gården hem till gamla Mikkel Grelsson Ullat skall han frågat om dhe funnit Karlen? Då Karl swarat ja. Derpå Gubben bet honom giöra upp Eld i stufwan som och skiedde, då dhe lyftat in liket och lagt dett på en bänk, hwilcket när Gubben blifwit warse och sett dess skade, skall han sagt till Jöns som stodh widh spisen, så länge har i hatat honom, nu har i sluppit, och har Gubben då warit så onder, at om Jöns intet gått på dören hade han Slagit honom, och skule altid warit ordkastande emellan Jöns och den slagne Mikkel i lifztiden. Fredagz aftonen när Jönnes Hustru Helena Larsdotter hemkommit ifrån Kyrkian med Henrik Mikkellssons Hustru ifrån Taborsbärg, har Gubben

å nyo sagt åt henne, nu har i sluppit. Henrik Mikkelssons Hustru skal frågat honom, huru Samma har blifwit dödh? Derpå han swarat det må gudh bäst wätta, men nu hafwa dhe sluppit honom så länge ha dhe huggit på honom. Jöns Mikkelsson inföll här widh med fad-ren, att aldrig någon träte warit emellan dhen slagne och honom i lifztiden nekandes och Gl. Ullat Karls berättelse derutinnan, att han någonsin med sådan ifwer skall stilltalt Jöns som han berättar med mehre. Uppå tillfrågan hade samtl. närwarande nämnden sedan förledne ransakning och Ting ingen widere Kunskap inhämtat, huruwida och af hwilken detta förmente dråpet uppå Mikkel blifwit fullbordat, utan berättar Nils Mikkelsson Kyrkiowärd sig hafwa hört af Grufwefogden ifrån Jonuswando masaugn Niclas Servio benämnd, som

Original side 468 b:

skulle Karl Henriksson fört bröd hem åt med sigh af Mikkel Mikkelssons matsäck. Bente. Swervio tilstodh att en lapperska för honom jämte andre berättat, som warit hoos Henrik Eriksson samma lögerdags afton när Karl kommit hem ifrån biörn omjagandet wid namn Margaretha Mikkelsdotter, att Karls Hustru sagt wi hafwar intet bröd at gifwa henna, ty hon war bekant i huset och plägade wackta deras Reenar; då Karl skulle swarat sig hafwa 2ne Kakor som dess Swåger gifwit honom enär dhe skildes åt i Skogen. Karl tillspordes om han fåt något bröd af sin döda swåger? Swarade Ney. Dock tilstodh han som och fadren berättar, att Karl haft bröd öfrigt hem medh sig uti matsäcken, men ingen utaf dhem will minnas att dhe sett Lapperskan Lördagz aftonen, utan nämndemannen Henrik Erikssons Hustru äfwen wid namn Margaretha Mikkelsdotter här nu för Rätten, att den Lapperskan som actade deras Reenar, kommit till dhem som een giäst om Lördag aftonen. Denne Tolfmans Hustru Margretha Mikkelsdotter tillspordes vidare när dess Man Henrik kommit hem ifrån Ullatis gårdh? Swarande widh mårgon behls tiden om Lördagen, emot aftonen har honom rest till skogen, men hela lögerdagen skall Henrik warit hemma och stå i smidian, och emot aftonen lagt sig i godh tidh, Men när dess Sohn Karls hemkom skall det ha warit i mörkningen.

Gambla Mikkel Grelsson Ullat med dess Sohn Jöns wiste intet mehra uppå tillfrågan att berätta än hwad tillförne så af dhem som Karl anfört är. Och som dett förekom Rätten mistänkt at fadren med dess sohn Jöns att föllo et tahl, nembl. det ingen annan kunde öfwer dråpet mistänkas än allena Karl; att och alldrig emellan dem slagne och denna Jöns warit någon träta el. oenighet

Original side 469 a:

som skal kunna

giöra honom mistänkt, ty föreholtz Karl Henriksson alfwarligen att uppå detta olyckliga, och på dess swåger Mikkel Ullat begångne dråpet eller åtminstone leda mistanken mehre från sig på någon annan. Men Karl nekade sig någon vidare underrättelse här

om äga, än den han rätten redan lemnat, fast han på stunden döo skulla. Fördenskull som Rätten intet pröfwade ännu några skiehl. wara emot Karl anförde som honom särdeles gravera, och man med all flit söka at winna vidare uplysning öfwer detta måhlet, så förestältes Brukz karlen Petter Larsson, som af Karl Henriksson angafz någon kundskap hafwa om denna dråpmålssaken, hwilken uppå ojäfactel. aflagd Edh berättade, att förledne höstas litet för Helgomässan då han skall warit hoos Mikkel Grelsson i dess huus, skall bemte. Grelsson sagt widh dhe talte sins emellan om den döde Mikkel, till sin Sohn Jöns, iag sette dig wähl i skogen att hugga wedh, men intet att dräpa Brodren, då skall och andra Brodren Lars Ullat berättat att Mikkel haft 2 Riksdaler hoos sig uti Eldfaret, af hwilket Lars Ullat icke will påminna sig hafwa sagt, hwor till Karl och Jöns äfwen nekade, :/dock sade Karl att om dee weet något så må Jöns wetta som strax ransakade byzsäcken på liket och föromint är.

Lappen Jöns Paulsson Examierdes äfwen efter aflagd Edh uti detta ärendet, berättandes att när han otta dagar för Helgomässan sistl. skall warit hoos gl. Ullati, skall Gubben sagt åt Jöns, hwad skulle 2 Karlar giöra i skogen samt du den tredia, och föreföll några ordkastningar på det sättet, att gl. Ullati sagt till Jöns, förledit år widh Tinget blef Karl beskylter,

Original side 469 b:

men i åhr lærer du blifwa derföre, och hwarest man funnit penningar med ringarne dee lærer och stålen wara, efter deras sätt till at tala. Gml. Ullati tillspordes hwarföre han sådanne ord fält, och nu icke för Rätten sökte andraga alla bewis och omständigheter, som till sakzens upplysning tiäna kunde, då han i förstenne aldeles wille neka hwad desse witnen intygat, att han nembl. emot sin Sohn Jöns sådanne ord fält, wiste och intet mod honom, dock uppå Rättens noga förehållande det hwad twänne Edeliga witnen sagt, af honom nu icke stodh at så lätteligen drifwas, utan synes som han gör sig dhelactig i denne misgiärning och dess Sons dråp, efter han befinnas något wetta, men samma för rätten nu icke uppenbara will, och kiände han sig dessa ofwan anförde ord hafwa fält om sin Sons Hustru Helena Larsdotter, oppwisandes 2ne silfwer Ringar med afnöt förgylning om 1 1/2 lodh, hwilka lappen Jöns Paulssons Hustru Brita Andersdotter benämd skall fått af af berörde dess Sonehustru Helena Larsdotter, och har bemte. ringar warit hans döda Sohn tillhörige, berättandes gl. Ullat vidare at sommaren för än dråpit timade, blef afg. Mikkels wacka bortstulen, uti hwilken legat en ask med desse 2 Ringar samt 100 øre Kopp. mt. Brita Andersdotter tillspordes när hon fåt Ringarne af Helena Larsdotter? Swarande i fiol för påsk till den ändan att sälja dhem, men sedan hon fick wetta att dhe wara Sahl. Mikkels Ringar, har hon lefnat dhem ifrån sig at Lars Ullat, då gubben sådan fått igen dhem. Helena Jönsdotters Hustru tillspordes hwar ifrån hon bekommit desse Ringar, som swärfadren nu igenkiänner? Swarade i

förstone af Sahl. Mikkels fästmö en Lappiga Ingrid Paulsdotter, hwilken skall dhem

Original side 470 a:

stuli ifrån Mikkels Kista i skogen. Ingrid Paulsdotter efterspordes men befans icke wara tilstädes. Åter sade Helena Larsdotter at en wecka efter midsommaren 1713, skall hon med fästmön Ingrid Paulsdotter hittat på wackan i skogen när dhe en gång föltz åt, och sålunda der uhr tagit hwar sin dhel nembl. hwar sin Rdlr. och 1 mässing Spenna, men af andra Penningar skall hon allenist fått 1/3 dhel, och dett öfriga skall Ingrid behållit. Efter Gubbens berättelse har då warit qwar 1 Silfwerbägare, 1 bälte och 2 skiedar, som nu med skal wara borte, påstår derföre att Sonahustruen Helena lærer tagit altsammans, i synner-het som och nämbedemannen Mikkell Mikkelsson intygat, at förledne wintras wid påsketiden då förnembda Ingrid skulle tegas i Kyrki-an, har hon intet haft så mycket penningar som der till behof giörtz, utan skall nödgatz taga af honom till låns 3 Caroliner, hwar med hon pantsat en röd Kläds Kiortel, hwilken och ännu af Ingrid war omlöst, elliest berättade nämbedemannen och att gamla Ullat och Sonen Mikkell strax om Sommaren när penningarne kommo bort haft mistanka på denne Helena Jönses Hustru. Sedermera framträdde Hustru Elena Larsdotter med sit späda barn på armen när hon af Rätten blifwit noga förhållen, huruledes denne hennes berättelse icke synes hänga tillhopa, och med gråtande tåran wid handen gaf sig nu wilja säya Sanningen, allenast. Rätten wille taga henne i förswar och wid sin Siäls Salighet Edel. betygande, at hwad hon tilförene på sig om Ring, och Penningarne bekänt äfwen och uppå Lapperskan Ingrid, wore allmest skiett att hielpa sin Man, Jöns Mikkelsson, emedan han henna derom skall budit, Men han skall tagit bort altsammans, hwilket han först Trenne Månader efter för henne uppenbarat, som skulle då uti skrinet wari 2

Original side 470 b:

Rdlr. och 1 dubbel Carolin hwilka han räknat, men dhe andra Penningar skall han ändå icke räknat, och när hon en gång blifwit warse att hennes man Jöns haft widen ret at bestölle och giöma något, har hon sedan gåt dit och hittat uti en ask dessa 2 ringar 1/2 oächte galoner och 1 mässing spenna som brukas uti kappan, hwilka persedlar hon borttagit, men sielfwa skrinet, skall hon intet hafwa sett utan det är borte i skogen, och skall hennes Man äfwen för henne berättat at han funnit wackan som penningarne war uti under Jorden; Widare berättade denne Helena då hon uppenbarar för sin Man sig hafwa tagit Ringarne, skall han swarat henne, nu skall det och blifwa uppenbart hwem som tagit penningarne med, men aldrig skall hennes man talt med henne om sin broders dråp, utan alltid warit bedröfwat, och då hon honom om orsaken frågat, skall han swarat, iag sörjer öfr. min Bror, Gudh weet huru med honom är som warit i hans lag, elliest har hon och dett uti Mikkels lifztidh alltid warit träta emellan hennes man och honom,

Penningarne angående, hwilket äfwen fadren gl. Ullat nu till stå måtte, samt at Jöns sedan Mikkels dödh tagit bort 2ne Tamref och 1 Plåt, men en rypäls skall Mikkell uti lifstiden bytt med broder Jöns, som Jöns fuller nu tillstodh, men till Järn refwen och plåten nekada han aldeles, äfwen och till alt hwad hans Hustru här ofwanföre emot honom berättat, påståendes att der hon stulit, som han bekiänt, det han då och måtte stå sin egen rätt, hwar med han sade sig icke hafwa att giöra. Gambla Ullat berättade uppå tillfrågan att den tiden dråpet passerade tiänte hoos honom en dräng widh namm Paul Eriksson, som nu tiänar hoos dess Sohn uti Lühleå lappmrk. Per Mikkellsson, hwilken uppå tillfrågan

Original side 471 a:

nu icke heller war tillstädes. Elliest intygade Karl Henriksson att dess Swärfar Ullat för honom sagt förledne Juhltid då han kom at giäste honom, att Jöns hade om samma Lördag när dess broder förmedelst. blef dräpen, gått uth Kl. 10 om Mårgonen, men icke wiste han hwart, utan när han om aftonen sent hemkommit skall han berättat sig warit uthe på Hermelins Bruk, hwilket och nu fadren Gl. Ullat tillstodh, efter Nembdens intygan skal Ullatis piga Margretha Josepzdotter uppå sin Edh förledit år för rätten berättat, at Jöns warit en godh stund borte om Lögerdagzaftonen. Jöns söcte wähl att drifwa desses utsaga, men förmedelst fadrens alfwarsamma förhållande, omsider bekiänna måtte sig wähl warit den dagen ute till skogz, och på Hermelins bruuk, men derföre icke dräpit sin Broder. Som nu Rätten här widh inga vidare skiäl eller wittnen för denne gången hade at tillgå, befaltes nämnden yttra sina tankar härom, hwilka gåfwo till swars att dhe nu fuller ey annat finner än ju större skiähl äro widh handen gifne som gravera den slegnes broder Jöns Mikkellsson uti et och annat måhl, än den för detta mistänkte Karl Henriksson, dock likwähl som förledne års ransakning icke för handen ähr någon Personer än fråwarande, hwilka icke kunna i hastigheet hitskaffas, i synnerheet Henrik Mikkellssons Hustru ifrån Tabors bärg, Pigane Margaretha Josepzdotter ifån Tärende By, Lappskan och Sahl. Mikkell fästmöö Ingrid Paulsdotter, med drängen Paul Eriksson, nu i Lühleå Lappmark wistande, men då hoos Gl. Ullat i Tiänst, förmente Nämnden dett ware rådeligt, att differera denne sakz slut till nästkommende Ting, efter som dessinnan torde bättre upplysning widh handen gifwas. Hwarföre och som det 34 Cap. Ting B. L.L.

Original side 471 b:

synes till sådant oppkåst gifwa anledning. Ty blef detta ärend-etz afdömmande till nästa ting lemnat, och nembden befalt at bruka alla tiänliga utwägar, till at giöra sig om dess rätte beskaffenhet bättre underkuninge, så att Tingz Rätten sedan så mycket tryggare sig utlåta kan, prästerandes så wähl Gl. Mikkell Grelsson Ullat, som dess Sohn Jöns Mikkellsson Personal Borgar att innställa sig widh nästa Ting. Mikkell Mikkelson på Tabors bärg

Caverar för Gl. Mikkel Grels., Brukzkarlen Erik Eriksson Ståhlnacke, Skiutzrättaren Thomas Thomasson och nybyggaren Jöns Mikkelsson Sagare Caverade skriftl. för Jöns Mikkelsson Ullat.

Dhe 2ne för Rätten uppwista Ringar om 1 1/2 lodh gamla Ullati tillhörige, settes till nästkommande Ting uti Kyrkioherdens Elinngii händer, närwarande lappfougden Pipping och Gubben sielf.

2.

Een Handelsdräng ifrån Torneå Stadh benämnd Rasmus Biörckman, har wähl låtit instämna en Borgare dersamma städes hemma, unga Abram Abramssom benämnd, för det Abram skal af dess dräng Jacob Caupile uti Öfwer Torneå Sockn och Öwfra Kangis by, tagit 4 stk. Reenar, hwilka nu aldeles skola befinnas af honom wara igenom kiörande fördärfwade, Men som berörde Biörckman och Abramsson nu för Rätten tillstodo sig så wida öfwerens kommit, att Rasmus tagit en Rehn igen, för Trenna stk. har Abram jemte skadeståndet betalt honom, Confirmerades dhe och äfwen detta in för Rätten med Handslag. Ty lät Rätten derwidh förblifwa.

3.

Borgaren Henrik Ruuts emot Lappmannen Johan Mikkelssom kiärande, angående hemgång denne senare uppå Borgaren ii dess rymstugu föröfwat, företogz under Ransakningm och som Rätten befän Sakenz beschaffenheet icke

Original side 472 a:

wara af synnerligit wärde, remitterades til förlikning, som nu af Rätten så wida Confirmerades at Johan Mikkelsson gifwer Borgaren Henrik Riuts en Kiör Rehn och han deremot honom 1 Kanna bränwin, warande dhe åtskilde.

4.

Gambla Länsmands Per Jonsson Päras Sohn i Tingewara By Per Persson, kiärande till sin afledne Hustrus fader Per Nilsson, ibid. om något arf som borde honom tilfalla på dess Hustrus wägnar, hwilken för 2 år sedan blifwit död i barnsäng, men Barnet lefwat i trenna dygn efter, begiärandes att barnfadren nu måtte hon om tilställa sin afledne Hustrus dhel som han en gång gifwit, Nembl. 2 stkr. Silfr. skiedar, 1 Silberbält och 1 Remmare; Här emot innwände Lappen Per Nilsson at han långt för detta med gamla Länsman Per Jonsson Pera sig förlikt upwisandes en skriftl. attest dat. Torneå d. 3 December 1713 af Rådman Anders Planting underskrifwen som edeligt wittne, innehållandes det dhem emellan här efter ingen twist elr. träta wara skulle om någon arfzrättelr.

medgift, som denne elr. den andra af dhem gifwit åt barnen, utan denna behåller det han fått så wähl som den andra, och där det fremdeles skulle komma at twistas om, så skulle sådant alz ingen kraft hafwa och aldeles ogilt wara, allenast det ena Silfwerstöpet, som Per Nilsson hade hoos sig skulle wekten något drygare wara, än det som Per hade, och dy stöpen skulle demimellan Ombyt-as, så at Pera fingo det som större och hans egit wara igen, och Per Nilsson dett mindre, warandes denne förlikning giorder uti Plantinges stugu här wid Tingzstället in Feb. 1713. Anno 1714 in Febr. skall efter Plantingens attest egenhändigt å nyo utgifwen, Per Nilsson fört till honom det stöpet som förlikningen

Original side 472 b:

innehåller, Men Per Jonsson Pera ey sitt welat wisa, hwarföre och Stöpet blef hoos Planting till året, här widh war och tillstädes nämde-mannen Olof Henriksson Nyman. Uppå tillfrågan om Stöpet nu wore widhanden? swarade Borgaren Petter Planting Ney, emedan dess farbroder icke eller är nu tillstädes. Och emedan som Pera före bär sig icke wara här wid nögder, efter ofwan Specificerade Silfwer blifwit utslutit, begiärandes och at den hos Planting innestående begare elr. Stop måtte framwisas. Ty resolverades emellan Gl. Länsmans Sohn Per Persson Pera i Tingewara och Per Nilsson ibid. at saken nu måtte intet kunda uptagas, änskiönt efter Rådman Anders Planting attest af d. 3 Decembr. 1713, hwilken in Originali här wid Protocollet allegerat är, begge Parterne då uti dess närwaro sig skall hafwa förlikt, utan böre Skindarne, Silfwerbältet med Silfwer Stopen Lagligen framwisas, hälst ennu hoos Rådman Planting, efter dess egen förnämde skrift det ena Stopet Per Nilsson tillhörigt, skall innestå. Emedlertid behåller Pera sit stop som i handen hafwa, hwilket likwähl uti tillkommande åhr med det öfriga bör framtees och lagel. slitas.

5.

Dett kiärande Bonden Gustav Persson ifrån Öfwer Torneå St. och Lådwicka by till länsmannen Per Pålsson Inga, angående 5 mrkr. Järn som Bonden för en tid sedan creditarat laghman, hwar emot han skulle senda honom en Rehn, och som Lönsman det nu icke efterkommit, utan Göstaf Persson nödgatz giöra bekåstnad at resa till Ting och sökia hionom, begiärar han det Rätten nu icke allennast wille pålegga honom att strax lefwera Rehn till sig, utan och der till skiählige expenser. Här emot förklarade Länsman Per Pålsson sig nu i 3 dygn hållit 1 Rhen honom tillhanda, på hwilka han likwähl honom likwähl icke kommit att afhänta, der han

Original side 473 a:

dock
erl. blifwit frågan hwem som skulle stå skadan, men att han icke

skickat Göstaf bodh, så att om Reen emedlertid förkommit, wiss-
skickat Rehn Bonden tillhanda wore icke han orsaken till utan den
manglande lägenheten, dock tillböd länsman bonden 3 stkr. Reen
ostar i förlikning, hwar med dhe nu blefw med handslagh in för
Rätten åtskilde, som efter begiäran antechnades.

6.

Anders Andersson Labba, beswärade sig öfwer Lappen Jöns Andersson
ifrån Talma som skulle han låcket dess Piga Karin Anderdotter
ifrån honom, kiärandes och till Pigan för det hon olagl. gåt uhr
dess tjänst, emedan hon war på twänna åhr Lägstadder, hafwandes
allenast uttiänt första året, på hwilket hon i lön bekom 1 Specie
Rdl. och 1 mrk. 28 skilling Koppmt., Men änskiönt Pigans fader
Anders Henriksson uti sin dotters närwaro utaf denne Anders And-
ersson uppå näste åretz tjänst för sin dotter emottagit 2ne stkr.
Uttra, hwilka Anders Andersson han nödgatz låno utaf nämbedemannen
Olof Henriksson Nyman warderade för 5 wåg elr. 10 mrk. Kopp. mt.
emot en Koppar Kittels pantsettiande, i hwilkas wärde war inbe-
rächnat både lönen och fästepenningar har hon dock witterlig. gått
ifrån honom wid första åretz slut. Pigan Karin Andersdotter
tilstods sig fått sin betalning för första året, samt at hon skulle
tiäna honom Anders Andersson än et åhr för dhe twänne Uttrar efter
aftahl, dock som hennes fader Anders Henriksson tillika med modren
befalte henne at gå uhr den tjänsten till förenämde Jöns
Andersson, hon och förklarar sig det giort uppå förelldrarnes an-
modan och tagit henna til sig i tjänst, förmenar han sig wara frii
för Labbas tiltahl uti detta mählet. Pigans fader Anders
Henriksson med Modren war nu icke tillstädes, Ty stadnade Rätten i
fölljande sluut, att eftersom Pigan Karin Andersdotter tillstår
sig giort

Original side 473 b:

aftahl med Anders Labba, at tiäna honom än et åhr dhe
2ne Uttrar à 10 mrk. wärderat, och det samma icke efterkommit utan
wid förflutna första års tjänst honom witterl. gått bort till Jöns
Andersson at tiäna, bör hon tilfölja af 15 Cap. B.B. L.L. samt
Kongl. Maytz förordning 1686 paragraf 5 om tjänstfolk och
legohion, till dess gamla husbonde Anders Andersson Labba
återbetala så mycket henne uti års löhn med fästepenger blifwit
tillsagt Nembl. 10 Örer Koppmt. Men belangande Jöns Andersson så
beror det till nästa Tingh. Pigans fader Anders Henriksson, som nu
ey är tillstädes lagl. bör instämmas, så fremt parterna dess
förinnan inbördes icke förenas.

7.

Dett fordrade wähl Guttorm Larsson af sin Swåger Jakob Rasmus-
son en Reenkalf som Swärmodren skola lemnat efter sig, hwilken

och Per Rasmusson hwilken giort likkistan för den döde. Så emdan Guttorm Larsson icke hade här emot att inwända, icke heller bewisa kunde sig Kyrkioherden eller Per Rasmusson betalt, ty blef detta hans klagomåhl här medeelt aldeles ophäfu och dhe åtskiel-da.

8.

Afledne Brukzskrifwaren Mörtz änkia Giertrud Staphansdotters företrädde, berättandes sig wara med hustru Britha Paulsdotter uppå Tabors bärg så wida om en Kiänna hwarest hon 1714 om wåren för henne bort tagit en höstack, att, Hustru Britha gifwen åt Giertrud så mycket höö igien som hon tagit, och intet befattar sig vidare med hennes slått, uppå denna Kiännan som här med anteknades.

9.

Det sidste wähl Bonden ifrån Terende By Henrik Eriksson Heina öfwerbewisa Lappen Per Larsson Wornio igenom wittnen

Original side 474 a:

nembl. Borg-
aren Henrik Ruut, Brukzkarlen Anders Stålnacka, och Lappen Anders Jonsson, dett Wornio slachat Renar för honom efter han mistat några. Men som ofwannämbde witnen icke wiste annat intyga än Gormakaren wid Kiengis Olof Tubn wähl har kiöpt af Wornio 2 stkr. Wayhudar och 1 Kalfhuud, kunnandes icke wetta om det warit Bondens, så emedan benämde Henrik Eriksson sielf tillstå måhte att hans Reenar som för honom saknas woro gamla så befrias Per Larsson Wornio från Bonden Henrik Eriksson Heinos tilltahl i detta måhlet i anledning af Same R. 29 paragraf.

10.

Så wida Henrik Stålnacka ifrån Swappawara förledit åhr in för Tingz Rätten, som samtl. Nämдемänner nu intyga, till Modern Gl. Erik Stålnackas Hustru ärkient sig skyldig et fönster at betala, uti dess stuga här wid Marknadz Platzen, och der till nu icke neka kunde, så pålades han samma fönster nu strax anting. in natura prästera, eller dess wärde till Modern erlægga, och dhe så åtskilda.

11.

Råd- och Handelsman Nils Beck ifrån Torneå, trädde för Rätte upwisandes en extraherat räkning, hwars wisheet han med eed tillstodh sig wilja erhålla, och hwilken tålkens Sohn Olof Johansson

debiteris för 46 lodh elr. 92 öre Koppmt., och som sielfwa hufwidmannen nu icke är tillstädes utan för 2ne åhr sedan efter nämnden och hela Allmogens intygan, öfwer till Norje förrymt, för någon dess begången fehlahtigheet uppå denne sidan och ingen kan giöra sig försäkrat om dess vidare återkomst. Ty anholt Beck at som berörde Olof Johansson befinnas hafwa någon Reenar hoos lappmannen Johan Rasti, det dhe samma honom efterlåtas måtte at decourtera emot hans skuld, Lappen Johan Rasti tillspordes huru många Reenar han om händer hade, berde. Johansson tillhörige? swarade som och Länsman Per Pålsson intygade 1 Kiör Ren, 1 lass Ren, 10 Wayor och 3 stkr. Kalfwar, lappfougden begiärte inprotocolleras, at Renarne så länge dhe räcka måtte

Original side 474 b:

stå in Seqvestro til dess skatz förnöyande till Cronan, hwar emot Beck påstodh sin skiälige fordran, hwilken Kongl. Mtt. Lag hwariom och enom tilägnar.

Att som Olof Johansson Tålk hwilken till Norje förrymbder är, och Mycket osäkert efter Tolfmännens och Allmogeberättelse intyges om dess vidare återkomst til denne Lappmarken eller Tingzstället, warandes likwähl berörde Olof Johansson efter upwist räckning år 1713 d. 18 Febr. uppå Kiöpslagan til Rådth och Handelsman ifrån Tornö, wälb. Nils Beck skylddiger 46 Lodh elr. 92 öre Kopp. Mt., och hoos Johans Rasti efter dess tillstående skall finnas i Kiöhr Ren, 1 lass Reen, 10 Wayor och 3 Kalfwa berörde Tålk tilhörige. Fördenskull i följe af det 14 Cap. Kiöp B. L.L. samt Kongl. Mayts. allernådigste stadga de Ao. .699 skall af desse hoos Johan Rasti befintl. Reenar så många uttagas, som efter mätismanna ordnen swara kunna, emot ofwanrörde giäld, hälst efter befalningzms berättelse af en annan dess uthlagor för detta år Clarerade äro, och ty må detta måhl intet rörande.

12.

Kyrkioherdens Hr. Kristian Elingii Hustru Sophia Vanea förliktes med Tolfmann Mikkel Henriksson om en omtwistad års Kalf, som hon förledit år bordt hafwa, och skulle altså nu elliest haft en Kalf om 2 åhr, men lät nu sig nöye med en års Kalf, hwarföre dhe och handslogo.

13.

Lappska Pigan Karin Olofzdotter som snattet ifrån Länsman Per Pålsson Inga 2 yxor och 1 Kiärill med miölk, förledit åhr efter tingztiden, hwilka han nu sedermere igen bekommit sålunda at han af henne tagit i betalning 2 Wayor à 5 lodh och 1 Kalf à 1 lodh, giör tillhopa 12 öre, ännu har hon snattat af Bonden Johan Hen-

riksson ifrån Terendö

Original side 475 a:

et grönt rask förkläde och sålt till Erik Elingii Piga Britha Mårtensdotter för 1 dlr. 12 öre, förklädet upwistes för Rätten och blef nu ägaren tillstäld blifwer så wida detta ansees första gången, och Summan ey bestiga sig till 8 dlr. Smt. för något straff förskänt hälst Målsäganderne sitt igen bekommit, dock till följe af Kongl. Mayts. Resolution de Ao. .699 samt Kongl. Rättens universale af d. 20 Novembr. 1714, bör hon undergå Kyrkioplicht i Sacerstian, befriad ifrån dhe tredubbla böter.

14.

Nybyggaren Erik Stålnacka som luppit Thomas Mangi uti håret i drikmåhl sakfälles för hårsdrag 3 mrk. Smt. till följe af det 13 Cap. Såramahls med W. L.L.

15.

Lars Labba hade wähl instämt Magga Joni för en buth dhe twista sins emillan om, Men som af samtl. Nämnden intygades att dhe här öfwer för Tingz Rätten blifwit förlikte näst ledn. Åhr, hwilket dhe och tillstå måtte, så blef dhee begge her erdelt et wite föresat af 1 öre Smt. hwardera, om någon härpå vidare skulle tahla.

16.

Magga Joni sakfältes för oliud å Tinget till 3 Mrkr. Smt. i följe af det 43 Cap. Ting B. L.L.

17.

Lappen Henrik Larsson Lauri kiärande till Pigan Margretha Johansdotter för det hon uti Modrens Närwaro förledit åhr 1714 om Stad-gepenning af honom emottagit 1 alen Kläde å 4 öre 16 skilling hafwandes Låfwatt henne i års lön 1 Waya å 6 öre, och när tiden kom at Margretha skulle träda i hans tjänst, har denne Lauri skickat till Pigans föräldrar en Rehn, med hwilken Pigan skulle följa, Men hon kom intet, utan Margrethas egen Bror Johan Johansson

Original side 475 b:

skall fört Renen hem igen till Lauri. Och som Skiutzrättaren

Thomas Thomasson warit hoos denne Lauri samma dag Pigan Margretha Johansdotter Stadgepenningen emot tagit samt contractet åhört, hwilket och Margretha tillstå måtte. ty fälles hon i följe af dett 15 Cap. B. B. L.L. samt Kongl. Mayts. förordning af år 1686 om tjänstefolk och legohion att restituera fästepenningen 4 öre 16 skilling Koppmt., samt betala till Henrik Larsson Lauri så mycket uti års lön som han henna Låfwit hafwer eller tiäne et åhr hoos honom. Hwarpå Margretha Johansdotter gjorde handslag för Rätten, lofwades Lauri at wilja tiäna honom et åhr och dhe nu så förlikte.

18.

Gambla Per Jonsson Pära uti Tingewara som häfdet sin fästekona plichtar till Kyrkian efter Kongl. Mayts. Kyrkiolag de Anno 1686, 15 Cap. Paragraf 20, 2 Öre Smt. skolandes han först i närwaro af dhe lagl. Constituerade delningz män afwittra sina 3 stk. Omundiga Söner med en dess dotter som är gifter uti Enotechis innan han till wixeln admittera, hwar til om Kyrkioherden skall förständigas.

19.

Uppbördz Längden ransakades och upplästes ifrån hwar By och befans följande wara borta Nembl.

Lainio

Johan Henriksson berättas wara uti Enonteckis
Jakob Henriksson Kaupa i Kautokeino elr. Enotekis
Amund Larsson Kurrani berättas wara i Jockmock.

Lainio

Johan Johansson Kienda haft 1 Rixd. beklagar sig utfattig.
Tolf. Henrik Mikkelsson Biörndahl bör draga 1 ort till.

Dhe förra böre tillfölje af Lappfogde Instructionens 3
paragraf de Ao.

Original side 476 a:

1695, giöra sin skatt till den Bye hwar under
han engång är skrifwen och fördenskull hemtas igen; dhe sednare
jänkas efter den åberopade Instructions 4 och 6 paragraf.

20.

Sedan Lappfogden Petter Pipping igenom Hr. Landzhöfdingena resolution af d. 22 Janu. 1714, bewiste dhe 12 dlr. 28 öre, jemte 9

dlr. Koppmt. för wachthållning och annat son han kostat uppå Nybyggaren Lars Ullat under dess arrest, wara af Lapp allmogen nu uppburne. Förmantes samtl. närwarande Lapp allmoge, till ett skieligt och christeligt lefwerne, samt att dhe skulle wara flitlige till at komma till Gudz huus, och afbidia det swåra öfwer hufwudet hängande syndastraffet och blodiga Krigz lägere som och nu äfwen synes nalkas till deras gräntzor, sedan det samma många härliga Sweriges Cronos provincer härjat och öde i Lagt. Actum ut Supra.

Uppå Tingz Rättens Wägnar

Carl Sadelin

Original side 500 a:

Anno 1715 denn 4 Februarii hölltz laga Ting med Allmogen uti Torneå lappmarck och Enotekis uthi Närwaro Cronones Befallningsman Welbetrodde Petter Pipping sampt Nämnde Männen

Nils Nilsson Nifwa i Caris Sondowouma
Anders Andersson Cuttainen
Henrik Mikkelsson i Pelldowouma
Per Eriksson Eira ibidem
Jon Hansson i Raunella

Kongl. Maytz. Placat angående Barnemord blef för Allmogen antydt och uthtolckat, sampt behörigen där om med åthwarning underrättade.

Sammaledes Kongl. Maytz Nyligen ankombne förordning deras straff angående som någon undan fienden Flychtad Person tillfoga nogon oförrätt medelst Stölld, Ran - eller annat öfwerwåld.

Och som nu eendels befruchtades att lapp Allmogen, ey som förr torde sig winlägga, sig sin wanliga och skyllidiga Skatt till Kongl. Maytt. och Cronan

Original side 500 b:

att Clarera, hållst at den undan låtit sig förmärcka wåll weeta Sweriges Swåra tillstånd och Fienden Ryssens Nähra anmellande til denne gränsen; så förehölltz den benekelig och allwarligen giöra sin fliit om sin Skattz ehrläggande nu som förr, Confiderandes den Nådh Hans Maytt. dem hehla Krigztiiden bewist, att dem med ingen högre uthgiärd blifwit grawerande än elliest i Fredeliga tiider, hwor med dåck Hans Maytt. alla andre sine undersåttare Nöd gatz beswära, tröstandes dee sig nu som flere där wiid att Hans Maytt. åter nu om Sweriges gräns är lyckeligen arriverad hwar igenon Näst Gudz Nådiga biistånd man Snart af ett hugenligare tillstånd under dess Crono och beskydd lära hafwa, sigh i underdanighet att hugna.

Dett till spordes i dett öfriga Länsmännen, om något Criminelt måhl, wore i Församlingen Förluppit, bestående af lönskelägen eller hoor med mehra, som dee å Embetes wägnar wite sig böra angifwa, hwarpå dee Swarade Näy.

Sedan inställte sig Communister i Församlingen Hr. Olof Sirma,

som ständigt Bore och wistas med denne Enotekis Anexa:/under Jucas Jerfwi pastorat, derest Moder Kyrckian står:/begrepen gifwandes till Kenna een efftertänkeligh passagie, som sig här tilldrog, förleden währas om Pallm Söndagen, ungefähr Kl. 6 om aftonen, enär han i Prästegården war i begrep att wiga ett par Folk, Nembl. Per Nilsson Oarfwa och Änkan Hustru Helena Andersdotter i Råunulla By, diit och någre flere af Brudhfolcketz grannar warit kallade, som effter öfwerståndens Copulation, tå widan hade Supit någre Supar Bränwiin så komma diit äfwen in, een lappe Hans Larsson Kunnare wid Nampn som wäll är under Juckasjerfs Skattning längd, men mäst wistandes under och weed denne Enotekis församling, hafwandes som Prästen förmärckte liitet tillförne i hufwudet af Bränwiin, men begärte däck af Prästhustrun hon wille oplåta honom ännu een Suup, emot et stycke

Original side 501 a:

Kiött, som han hadde i sin Akia, da Prästhustrun honom Swarat han wille först hempta henne Kiöttet, Sedan skulle han effter dess wärd få Bränwiin, då han gick åstadh, till sin Akia som stodh på Isen straxt weed Prästegården i Ellf Stranden, Kommandes och igen med Kiöttstycket, men der hoos häppen och förstörd ropandes öfwerliudt, att han blifwit förskräckt af det han wid sin Akias opkarkande, där Inne befunnit een liiten liik Kiista, som han alldrig äfunet eller på hwad sätt den må wara diit Kommen; Hwarpå Prästen Sade sigh straxt föllgdt med honom till Stranden och så befunnit som han Sade ey rörandes sig därifrån, förr än han äfwen finge någon annan samma med sigh att bese; då han Siiden kom där till för detta Länsman Per Andersson Scautza da Johan Larsson lefwerade Kiistan utur Akian i Per Anderssons händer som bar den opp i Prästens stugu, dånade Johan Larssons Hustru som äfwen war med sin Man i fölgje Ingrid Guttormsdotter Soro bemeldhd

Original side 501 b:

war Närwarande, När Kiistan Sattes Sedan på gålfwet sågo dee Närwarande med förundran och efftertanka uppå:/som Prästen relaterar:/hwems liik det wara Mände, då sig framtedde en lappe med Namn Olof Persson Heika i Rånulla, som straxt sade sig kienna igen det wara sitt Barns een liiten dess dotters liik, begynnades gråta, lyftandes den på bordet, då dee alla Sågo där war ett Barns liik uti; Hworapå Prästen gifwit så wäll Kyrkiowärden Mons Eriksson, som och Kläckaren Mikkel Johansson Neiifwa som tilllika äfwen är Kyrkiowärd bud, dee wille komma till Prästegården, weed hwilckas tillkombst dee jampte gamble Länsman Per Andersson så öfwerlagt, att dee burit berörde liik åter till Kyrckian, och det satt i Sakrestigan i Tankar att få nogon efterrettelse wiidere om Saken, derest dett städt allt till Pingst, då dee det åter satt i sin förriga graf igen, som dee sade warit Mikkel Persson Asas i Sondowara grafställe på Kyrkiogården, däck otimbrat eller omurat, hwar öfwer allenast lösa Brå-

er warit lagde.

Original side 502 b:

Hans Larsson tillspordes, om hans Hustru war närwarande i Stranden wid Prästegården enär han blef liik Kistan warse i sin Ackia, swarande Ney, utan har hon wel warit där oppe i Prästhuusen.

Hans Larsson och hans Hustru Ingrid Guttormsdotter begge närwarande blef af Rätten föreställt, at såsom liiket, hwilket utur sin wigde graf blifwit oroad funnitz i deeras Akia, så måste ju Enthera eller de bägge med samma tiid wara där till oförgriipet. Banemannen och Således anhölles att sig uthlåta och bekenna til hwad ända den sådant giort, då dee begga där till aldehyles Nekade, hwilket dee wid gudh och sitt trygga Samwete Sade sigh:/om så efterlåtats skulle; Endel. kunna Contestera, att wara oskyldige, dee tillspordes fördenskull om dee tå weta huru liiket elliest må warit kommit utur grafwen, och Kyrkiogården, uthan deras tillskyndan, Swarade sig ey heller det weta kunna, utan hålla före det liiket under det dee warit begge ifrån sine Reenar och Ackior igenom någon deras afwundzman blifwit dem till practicerat och i deeras Ackia instält, anförandes Johan Larsson här wid, att om han wetat sig eller hans Hustru här till Banemann

Original side 503 a:

alldrig skulle han tå sielf otwunget enär han liiket i Akian wid Prästegården warse blef det utropat och uppenbarat, begiärandes och att Kyrkiowärden Mons Eriksson så wäll som dess Broder Nils Eriksson i Sondowara, må höras, som warit tilstades enär han sin Akia tillkarkat här wid Marknadzhusen, och sedt hwad han där i inlagt.

Kyrkiowärden Måns Eriksson och dess Broder Nils Eriksson i Sondowara begge beskjedelige Bönder dock såsom Nybyggare under lappskatte under denne församlingen Boandes, blefwo Eedeligen afhöorde, och sedan hwaro för sig Examinerade, Nembl. först Mons Eriksson som berättade att dee warit om Pallm Söndag aftonen med sin Broder Närwarande wid Marknadz husen enär denne Hans Larsson och hans Hustru inkarkat samma Akia som liiket Sedermehra weed Prästegården funnitz uti då han intet sedt någon sådan Kista där inläggas eller ibland deras Saker, utan någre Matwahron och dess Kläder, hafwandes Hans Larsson först uthbredt sitt Segell af hurst, som dee elliest plåga bruka till Skiuhl eller Kåta där uti han lade berörde Mathwahrer

Original side 503 b:

och så lyfte det i Akian, och dee öfriga dehlen af Seglet Swepte han öfwer till tække:/eller som Lapparne kalla:/Kullio, och så tillbandt och igen Karkade Akian

så att Således han för wissa sågh att intet liik kom tå i Akian, hwarpå han med sin Broder Nils Eriksson sade sig gådt sina färde, men Hans Larsson och dess Hustru lembnat qwar weed Akian.

Kyrkiowärden Måns Eriksson, tillspordes, om han kunde sigh ehrindra om denne Hans Larsson och hans Hustru wore den dagen i Kyrkian; Hwarpå han Swarade Ja.

Sedan inkallades dess Broder Nils Eriksson, som Sammaledes berättade att intet liik kommit i Akian enär Hans Larsson den på Marknadz stället tillkarkat, emedan äfwen han warit tillstädes wid marcknadz stället, enär Hans Larsson och hans Hustru i Schymningen Pallm Söndag aftonen tagit sine Kläder och Små Saker utur Borgaren Abraham Graps Marknadz stugu då Nils Eriksson sedan dee dragit uth Akian låst dörn till efter dem i Tankar att

Original side 504 a:

willia

sielf Natten effter ligga i samma Stugu, Hwarpå han gådt sine färde där ifrån på andre sine beställningar, Men Hans Larsson och hans Hustru äntå lembnat där qwar weed Akian, Med flere andre af Allmogen som där gådt af och ann, hwilcka dee egenteligen warit han ey så noga gifwit achtning på eller kan Minnas; Han tillspordes om han kunde wetta huru långa Hans Larsson och Hustru sedan drögde weed det stället på Marknadzplatzen, Swarade det ey så just säya kunna, däck som han märchte intet länge.

Kyrkiohärden Nils Eriksson tillspordes om den Pallm Söndag aftonen burit liiket till Sacherstigan tillbaka, intet där hos warit och Sedt i grafwen, derest liiket stådt, Swarade ja, och befunnit det warit där ifrån bårtta, han tillspordes om dee sågo någre Fiät till grafwen i Snön, och om dee kunnat märcka dee warit manfolkz eller qwinfolkz fiätt, Swarade dee wäll sedt fiätten till och ifrån grafwen, Men som det war tå bläst så at Snön sig wådt

Original side 504 b:

och yrdt, hafwa och fiätten tillyrdt att dee ey kunnat åtskilla om den warit stoora eller mindre, effter som här så wäll Manfolck som qwinfolck ey bruka annat an lappskor.

Hwarpå en wiidare Hans Larsson eenskillt, hwar under hans Hustru uterjtes Examinerares, att fast än ifall han torde Sökia wisa sin oskyldigheet i denne Saken För med att han sielf openbarat liiket, som han säger sigh oförmodeligen funni i sin Akia inladt, om han då alldrig medelst ord eller uthäfwor förstådt att hans Hustru Ingrid Guttormsdotter denne Syslan utom dess wetskap torde beställt; Hwarpå han swarade sig hafwa både med godo och elliest henne där om till frågat, men hon städze med gråtande Tårar sig för klarat alldrig weetat huru liiket wore kommit i Akian;

Nembden tillspordes, som elliest wid orten och lapparnes Mamma äro wäll bekanta, om dee kunde gifwa någon efterrättelse wid handen, att ifall denne Hans Larsson

Original side 505 a:

eller hans Hustru skulle kunna ehrkiännas Skyldige til liiketz utpracticerande utur dess graaf i Kyrkiogården och i sin Akia att bordtföra, till hwad ände een sådan Nästan ohörd Stölld af een så onödig Ting, hällst liiket allenast uti ett gemen wallmarsstycke säyes warit omswept skulle wara skedd, Swarade att som dee alldrig hört een Sådan pasagie så kunna dee så mycket mindre fälla där meed något om-döma, till hwad ände det skedt ware däck efter något wiidare samtahl och föreställande kommo dee där uti öfwereens att ifall detta woro desses arbete Mannens eller Hustrus, eller och begges i hwilckas Akia liiket fans kunna dee ey annat därweed Tänka än dee därunder haft i Tankar där med begå, någon wiidskeppelse eller och Twildomb som foro igenom offrande till otillbörliga ställen i lappland warit eendas brukaligt; Oansedt nu sedan landet alt om kring med präster blifwit försedt, dee af sådant intet skohle hört, med annat och så mycket mindre med så fase-liget som det wore, att där till een död Menniskio lekammen at använda;

Original 505 b:

Nämbden med Närwarande Allmogen tillspordes fördenskull wiidare om dee någon af dem förspordt att Hans Larsson eller dess Hustru som ännu Synes ey stort till ålders komme Nembl. Mannen om sine 30 elr. 32 Åhr och Hustrun än yngre haft förhånden någon widskeppelse eller willfarelse, Swarade Ney.

Sen wid detta tillfället, anförde Kyrkiowärden Måns Eriksson hwilket jambwähl Comunist. Hr. Olof Sirma påmindt, att äfwen där om må lagl. inqvierares en annan med denne Hustru Ingrid Guttormsdotter förr lappen efftertänkelig händelse, i det hon för-leden Alle hellgona dagh kommit till Kyrkian bärandes som een liiten Barn liik Kista Sådan som dee här bruka Nembl. een Klufwen Klabb af ett trä i Tuu, Sedan begge hallfworne uthallkade och åter om ett liitet Barns liif med Träpinnor omkring brädderne som man slagit, den hon lefwerat Kyrkiowärden, bediandes honom den i grafwen recommendera, och at Prästen kastade Mull därpå däck hade hon där hoos sagdt att fostrer ey fått Christen-

Original side 506 a:

dom utan dödt födt, då Kyrkiowärden för det grillar och misstanka skull, som denne Hustru ännu stod uti, angående det fundne Barns liiket i hennes Akia Wärfrudagz tiiden ey kunde:/som han sade:/sättia tro till hennes utsago om Barnetz döda födzell, utan förfrågan hoos

Prästen, ifruchtan befordrandet till Christen domb wore elliest för nummat, utan det till Öfwerständen gudztienst lembnat, och tå jempta Kläckaren öpnat den af henne diitburne Kistan, och som där uti ingen Skapnad funnitz till något liik annat än som liitet sammanluppit blod ibland någre wallmars Slarfwor, hafwa dee det satt i Sachrestigan, till wiidare inqvisition, därest det ännu sen han sade är ståandes.

Hustru Ingrid tillspordes af hwad orsack hon kommit att bära till Kyrkian så godt som een Tom Kiista, Swarade som skall den intet warit Tohm, utan som hon war hafwande Pallm Söndagen, tå henne öfwer kom den förskräckelse att ett liik funnitz i dess Akia inlagdt weed Marknadz Platzen eller Prästegården hon då där af så rörder och kranck blifwit, att

Original side 506 b:

hon sedan ingen hällsosam dagh hade till dess hon i Währdagene sidst i Aprill Månad om siider med een stoor smärta födt een Missfödzell, och at så sant wore, där wiid beropade hon sig på Lars Larsson Sunna i Rånula, som wid samma missfödzell skall warit tillstades.

Berde. Lars Larsson Sunna, som och nu war Närwarande, främ kallades, och Eedeligen afhördes, och tillspordes hwad han wiiste här om berätta, Swarade att han i berde. Währdager sidst in Aprill 1714, reste här ifrån till Juckasjerfwi, diit beställter tillliika med Hustru Ingridz Swärfader Lars Olsson som ett wittne öfwer ett bytte eller skipte emellan Per Nilsson Parfa i Sarivouma och dess Barn, och när han diit ankommit har har om Natten till Per Nilssons Kåta ankommit denne Hans Larssons tienstedräng, som där jempte berättades wara Hans Larssons Syskonabarn bende. Jon Nilsson, bebudandes huru som hans huusbonde honom åstadh sändt, att anmoda dem dee wille komma til hans Kåta som skall warit ungefehr 1/4 Muhl där ifrån

Original side 507 a:

hans Hustru till hielp, som wore stadd uti en stoor och smärtze full Barns wända, och hade ingen annan hoos sig än endast Anders Olsson Gunnars Hustru Ella Andersdotter som och sades wara med henne Hustru Ingrid i Skyldskap, hwilken på Rättens tillfrågan nu intet sades warat wid handen utan på andra siidan om Fiellet Emot Wästersiön med sin Man för tiiden witjandes. Elliest sades och att hoos dem wore brukeliget manspersoners till hielp att hålla Modren under armane weed Swära Barnefången, på hwilken brukh denne Lars Larsson, med Lars Olsson sade sig straxt rest åstad, däck När dee kommit när Hans Larssons Kåta, har dee blifwit Sagdt hon redan wore förlöster, Lars Larsson tillspordes om dee Sedt Barnet, Swarade Ney, tillspordes och om dee frågat efter Barnet om det warit lefwandes eller dödt födt, Swarade Ney, utan dee allenast Tackat Gudh som henne förlöst, han tillspordes

om han då tallte något med henne som lågh i Barnsäng eller om hon tå märktes ännu mycket Swagh och Siuk, Swarade att hon mycket alländig Swagh och utmattat förmärcktes.

Original side 507 b:

Talandes den och till i sin Siukdomb med den uthsago, att där Gudh mig nu igenom döden kallar på denne Sängen, så må ingen tänka att hwarken iag eller min Man weeta eller äro orsaken till det liifz oroandet, som weed Prästegården i Enotekes Wårfrudagz tiiden fans i wår Akia och där på må intet heller min Siähle söriare tänka, emedan wii där utinnan äro alldeles oskyldige, hwar på han sade dee intet längre därest drögdt utan sedan dee Supit een Sup Bränwiin hwar som Hans Larsson dem presenterat dee rest rätt i dagningen om morgonen sina färde, mehra eller annat sade han sig ey weeta i denne saak att berätta.

Det såkallade liiket eller Kiistan, som Hustru Ingrid Guttormsdotter burit till Kyrkan och alt sedan städt i Sakrestigan, lät Rätten hempta till besihning, hwilken öpnades hwar uti intet annat befans förtiiden, än någre sammanfrusne wallmars Slarfor, dåck där ibland någre ännu Krypande stora Matskar utan alt täckn till dee ringaste Barn eller ledamöter.

Original side 508 a:

Kyrkiowärden Mons Eriksson tillsporde, om han på denne Hustru Ingrid kunde märka om Pallm Söndagen, om hon war hafwande hwar på han Swarade; att han då sedt henne så Kiäck änn, att hennes aflelse tå redan skulle warit något tämpl. påliden.

Hwarföre lapperskan Hustru Ingrid förhölltz, som kunde Rätten ey finna troliget, hennes misfödzell skulle skiedt så biitida, att fostret ey skulle haft eller fådt någon Skapnad till Been eller ledamöter, efter som hon ut utwärtas af andre redan förmerkz hafwande, och tillsporde för denskull om hon kan wetta huru länge hon warit hafwande förr än hon blef Siuk, Swarade som hon Mehmar i 9 Månader, hon till sporde och så wiida denne ansåg Tämpl. eenfolldig, om hon weet huru många dagar i wekan, då hon stodh länge tyst och intet Swarade, utan sade sig wara så fåkunnig, hon det intet nöje wiste, Rätten förehöllt henne allfwarligen hon wille Swara till det som frågandes så mycket hon wiste

Original side 508 b:

elliest
nögdades man bruka med henne anden Medell, hwar igenom hon där till kunde Disponeras, da hon omsiider Swarade som hade hon hört Säyas af andre det woro 7 dagar i wekan och 4ra wekor i een Månad hon tillsporde om hon då wiste huru länge een qwinna bör gå

hafwandes till dess Fostret blifwa fullburit, Swarade sigh och hördt Sayas att fostret skall bäras i Moderliifwet 4ra Månader dödt och 5 qwickt; hon tillfrågades om hon någon sin såg sitt foster Sedan det war födt och hon blef förlöster, Swarade, att hon ey annat minnas kan, än när hon war stadder under sin Swagheet och Swimmingar har Hustru som hon hade hoos sig Ålla Andersdotter wist henne det döda fostret, som hon sagdt wore ett Pilltebarn, och haft all sin Skapnad.

Hon tillspordes hwi på den hendelssen hon intet förr söchte komma till Kyrkiogården med det dödfödde Barnet Swarade sig om Sommaren ey kunnat slippa till Kyrkan ifrån det stället dee nyttades, hwilket så wähl Nembden som Kyrkiowärden

Original side 509 a:

Mons Eriksson besannade, det wara dem ogiörliget, så wäll för dee långa wägen skull, som elliest emellan liggande stora Träsk och Moras, där hoos anförde och påmindte ännu Kyrkiowärden Mons Eriksson som han iföllie af den Eedh han giordt, denne Hustru angående ey förmente sig böra förtiiga Nembl. att då Hustru Ingrid bar Barn Kiistan till Kyrkan har hon då för honom sagt att af den Skrämsell hon fik om Pallm Söndagen då barnsliiket funnitz i hennes Akia, wore hennes bärande foster, henne allt iblod ifrån luppit då Kyrkiowärden henne swarat och underrättat att på sådant wore ey brukeliget kasta någon Mull, hwilket som det will Contradicera hennes nu gjorde berättelse, som skulle fostret warit med sin Skapnat oansedt dödt födt, sade hon sig åter ey kunna minnas om hon det sedt sielf, utan Barnmorskan eller Hustru Ella som hon hade med sig till hielp, skulle så då sagdt för henne.

Hennes Man Hans Larsson tillspordes om icke han sedt fostret eller frågat efter huru där med war tillgångit Swarade Näy, sig hwarken det Sedt eller

Original side 509 b:

frågat därom, Emedan han föregifwa sigh haft så stoor ångzlan där öfwer, efter hans Hustru som en gång förr under ächtenskapet warit hafwande, äfwen tå födt Missfödzell, dåck tillstod sig giordt Kista till det som hans Hustru då födt ifrån sig, Men hans dräng Jon Nilsson föregifwer han lagdt där in hwad som i någre wallmars Slarfwor inweklat blifwit af Barnmorskan honom 3 eller 4 dagar efter födzlen, lefwerat. Han tillspordes om han intet wiste hwart drängen, sedan bar eller satte Kiistan, Swarade Näy.

Rätten förställte denne Hans Larsson så wäll som hans Hustru Ingrid Guttormsdotter, både allfwarligen och benekeligen dee wille Rätten här med intet längre uppehålla utan Directe bekänna Sanningen, så wäll huru det främmande Barns liiket utur Kyrkio

gården wore kommit uti dess Akia, eller till hwad ändemåhl dee sådant skulle giordt, som och huru egentligen

Original side 510 a:

med deras eget Foster wore Rätteligen tillgångit, och således intet wiidare där wiid vana och uti twifwell achtiga Meningar giöra sin bekiennelse, som i Synnerheet Hustru Ingrid giort, sitt Foster angående, men som dee för denne gången där till omöylichen kunde Disponera till will Gudh åter komsten ifrån dee fiärnare Tingställen, hållst man och frå Fiendtligheeten skull Nödgas reesa denne någon tillbaka, och remitteres desse imedlertiid under deras Siählesör-iands Examen som dem af Gudz ord Söker bewaka till en sann och oskrymtat bekiennelse Hwor och icke det skie kan, så lembnas ländzman i Rånulla att han innan hallfierde wekors förlöpp ifrån Dato, hiit till Tingstället låter instämna lmo: Hans Larssons dräng eller Syskonabarn Jon Nilsson, 2da: Anders Olssons Hustru Ella Andersdotter som warit tillstädes wid Barnefödzen samt 3io: det utur Kyrkiogården

Original side 509 b:

practicerade liiketz Fader Olof Persson Heika i Rånulla, blifwandes och där hoos Ländzmannen antydt, att Hans Larsson och dess Hustru då äfwen hålles wid handen och där han dem ey allenist swict fördristar på friia fötter lembna, sig med Caution för deeras inställande förseer.

Såsom Rätten weed denne Saak och Ransakning blifwit något uppehållen Terminerne äfwen Kortt inrättade, altså antyddes Allmogen som någon annan twistigheet torde den ena emot den andra hafwa, dee tå kunna weed återkomsten framkomma, med samma tilfälle, som förbemde. Criminal Saak åter företages, kunnandes i medlertiid een hwar sin wederpart i Rättan tiid Stämna låta, och elliest ey komma med sine beswär fram löppandes, som lapp Allmogen här synes willia practicera.

Original side 535 b:

Ao. 1715 denn 5 Marti wid tillbaka kombsten ifrån dee öfriga Tingställen och Kemi lappmarker liikmätigt Rättens Sluut af d. 4 Febru. sidstl. företog än wiidare inqvicistion uti denn då angifne Saken öfwer Hans Larsson Kunnar i Sariwuoma och dess Hustru Ingrid Guttormsdotter Soro beträffande ett Barns liik, som utur sin graf ifrån Kyrkiogården burit befunnitz i deras Akia samt och huru med dess egen Barne födzell egentligen må wara tillgångit Närwarande äfwan nu Cronones Bafallningzman Wälbetr. Petter Pipping samt Nämbedeman Nils Nilsson item i den alt för lång wägas stellen såsom vicarier, Jon Johansson i Rånula och Mads Mikkels-

son ibidem.

Original side 536 a:

Först inhemptdes beskjed af Comminister i församlingen Hr. Olof Sirma om han efter Rättens sidste resolution haft ofwanberde. personer Hans Larsson och hans Hustru för sig, och om han kunnat få dem till någon bekiennelse huru egentligen så wäll med det ena, som andra måhlet må förretta. Men som han därpå Swarar att ehuru noga och allwarsampt han dem af gudz ord förrfallit dee willie bekienna Sanningen, eller till hwad ända dee skulle giort det som dee mistänkas före, föregifwa dee sig däck begge wara oskyldiga så att han således af dem ingen Närmare efterrettelse Saken til oplysning kunnat ehrhålla.

Hans Larsson och hans Hustru tillspordes att som dee sielfwe städze påstod och föregifwa sig wara oskyldige till det Barns liik utpracticerande uthur sin graf på Kyrkiogården som liikwähl funnitz i deras Akia

Original side 536 b:

ett stycke därifrån weed Prästegården om dee nu sedermera fått någon Spaning, på någon annan, som af haat eller afunnd, dem till affbront[?] och olägenheet, som dee föregifwit bracht liiket i deras Akia, Swarade Näy, ey kunna någon det tillägga, fast än dee ännu ey anners kunna än wara i samma tanckar, som sig sielfwe där till weta alldehles oskyldiga och tillbiuda det begge:/om så tillates med godt Samwete, willia Edeligen ehrhålla. De tillspordes för den skull, om dee som elliest ansees och förmärkes eenfålldiga, om dee då förste hwad Eedh har att betyda, Swarade sig det wähl hört, att om man Swar emot Sanningen eller orätt, så blifwo dee Ewinneligen förtappat at plägas i hållwetet:/där näst tillspordes Olof Persson i Rånulla som i Prästegården skall igen kiendt det uthur Kyrkiogården

Original side 537 a:

tagne liiket warit sitt Barn, huitas icke han såsom närmaste Actor i denne Saak, sig wid sidsta Ordin. Ting infant denne Hans Larsson och dess Hustru att anklaga, blifwandes äfwen förhållen bekiennia Sanningen, om desse söcht eller hafwa honom medelst förliikning eller bestrickning welat försona Saken således att Ned Tysta; hwar på han till thet senare Swarade, dee det alldrig hwarken giort eller tilbudit, hwad och det förra angår, sade han sig i det fallet eenfålldigt tänckt, Kyrkiobetienterne elliest angifwa, hwad som i Kyrkan och Kyrkiogården skier, och derföre ey hållit nödigt sig till den ändan inställa; han tillspordes om han då wist kunde igen kienna, det war sitt barns liik, Swarade ja, och kan det wäll Edeligen ehrhålla, hållst det om Mattz mässo tiid samma winter blef begrafwit, och där emellan til Pallm Söndagen i

Original side 537 b:

denne kalla orten sig intet förändrat, för utan det han och sielf giort liik kistan, den han och igen kiende.

Sedan föreställtes Hustru Ella Andersdotter, som wid Barnfödzelan warit tillstädes, tå Hustru Ingrid Guttormsdotter födt det dödfödde Barnet, och tillspordes huru fostret befans när det blef födt, hwarpå hon swarade att dett alldeles intet bestådt af någre lemmar eller Skapnad, utan som 2ne Blod Knippor, stoorå som en Knyt Näfwe henna ifrån kommit, hon tillspordes wiidare om Hustru Ingrid warit länge Siuker, weed samma tilfålle, Swarade allt sedan hon om Pallm Söndagen weed Kyrkan förskräckt af det liiket funnes i dennes Akia, nu till sidst Aprill månad eller Wallborgi tiid, har hon wåll stådze warit Siuk, och mäst hållit sig weed Sången, men dåck innan hon ifrån berde.

Original side 538 a:

uti hennes liif sammanlupne Blod Klumpar blifwit förlöst, så hårt där om som någonsin een annan Barnaföderska warå kunde, under Continuerl. Swimmingar med mehra.

Denne Hustru Ella förehölltz, att hon i detta fallet ey måtte rätt berätta nemden Hustru Ingrid Guttormsdotter redan för Råtten tillstådt, som skulle hon wist henne det dödfödde barnet, Sedan det warit födt, som skall haft alla sine lemmar och full Skapnad och warit ett Piltbarn, hwarpå hon Swarade, att om hon det sagdt så har hon wist sagt osant om sig Sielf, Men hon Nembl. denne Hustru Ella, sade sig med gådt Samweete kunna Eedeligen erhålla så warå wid födzlen befunnitz som hon nu berättar, denne tillbödz fördenskull Eeden, med noga Underrättelse och förstållning om dess betydelse, hwar til hon sig wåll heelt friimodigt

Original side 538 b:

pråsenterade, men blef henne dåck at aflåggå, för denne gången intet tillåten.

Denne Hustru Ella tillspordes ån wiidare, hwad hon gjorde uthaf, dee såkallade Blod Klumpor, sedan som Guttorms där af wore förlöster, Swarade sig den weklat i ett wallmarsstycke, och lagdt afsiides i Kåtan, till dess något blefwe därom uthuggit, hwar i det kunde för odiur och annat förwaras.

Hustru Ingrid Guttormsdotter förestålltes, och förehölltz att Råtten kunde på intet annat serdehles reflectera ån på dess en gång gjorde bekiennelse som skulle hennes foster warit fullburit, haft sin fullo Skapnad, fast ån warit dödtfödt, och fördenskull allfwarligen förehölltz bekienna Sanningen hwart då beenen blif-

Original side 539 a:

wit uthur Kiistan, posito det Späda Kiöttet skulle öfwer Sommaren, föro än hon kunnat komma där med till Kyrkiogården, blifwit förtärt, eller förrutnat, hwarpå hon nu swarade att Rätten må giöra där uti hwad honon behagar, men att hon weed sidsta Ransaking, så kom sig att förklara, wore kommit där af, att hon inn för hela Allmogen blygdes uthsäya Sanningen att hennes Barns börd åter skall misgätz efter som henne äfwen nu Sådan liifz frucht tillförne afluppit, som blifwit kunbart, och af sombligom af obeskedh förbrätt, hon tillspordes hwi hon tå begiärt på Sådant skulle Kastas Mull, Swarade sig ey bättre förstädt, för än Kyrkiowärden henne underrättat att på Slickt wigd Mull bör kastas som wore allenast blod Klumpor hwilket Kyrkiowäeden ännu tillstodh han sagdt, då hon haft den såkallade liik Kistan till Kyrkian, hom beklagade och nu som skulle hon då hon förl. den 4 Feb. blef Rätten föreställd till förhör warit mycket illa betagen och till Pass, så att hon ey wähl skall wetat hwad hon sagdt, berättandes och Kyrkiowärden Mons Eriksson, att han sedt henne den dagen om aftonen:/som af bråttfall behåttat.

Hans Larssons dräng Jon Nilsson blef och i öfriget föreställd, och tillspord, hwad han wiste i denne Saak berätta om han sedt det som Hustru Ingrid födt, eller hwad där wid föreluppit, som han på sin Eedh och Samweete, kunde betyga, Swarade, intet annat, än när Kistan eller den uthugne Stäcken war färdig har en annan lappdräng som där då Stadder warit den burit utur Kåtan, til denne Jon Nilsson blef lefweerat af Hustru Ålla någre sammanneflade wallmars Trasor som han mäckte som ett Knyte, som lades där in, hwar på Sedan Hans Larssons Hustru Ingridz Man, samma med Träpinnor tillslagit, och Lars Persson bar den i en Akia, och fördes samma med dem, diit dee liitet där efter flytte på annat ställe, för Reenarnes föda skullz och fiskeriie öfr. Sommaren, derest berde. Kiista då sattes i een liiten Bod eller som lapparne kalla Stabur, derest det war stannandes allt till dess Hans Larssons Hustru om hösten weed Kiörföhret reste hiit til Enotekis Allehålgona tiid då denne Jon Nilsson sade sig tagit Kistan utur berde. Stabur efter Matmoderens befallning den han då satt i een Akia, och fört med sig till Kyrkian, hwad där Inne warit mehra eller mindre, eller huru det wiidare utsedt som indlagt blifwit, sade han sin intet wetta.

Wiidere tillspordes så wäll Hustru Ålla Andersdotter, som och denne Jon Nilsson, som warit i Belag och

Original 540 b:

bekandte, med denne Hans Larsson och dess Hustru Ingrid Guttormsdotter, om dee någon sin förstädt eller wetat, dee omgått med någon wiidskeppelse, eller Trålldomb, hwarföre dee nu mistänkes, Swarade Näy, och willia om så tilllates Eedeligen erhålla dee det förstädt.

Hans Larsson och hans Hustru förhållas än ytterligare, dee wille bekienne hwad här weed egentligen Sandt wore, emedan Rätten af omständighetene finne liiknelse där till, som och ännu är i Twifels måhl, dee i allt ey må wera så oskyllidiga som dee nu sökia sig förklara, men som ingen märmare eller wiidare utlåtelse af dem här wiid fås kunde, stanades i fölgande betänkande.

Hwad det förra angår som i föregående Ransakning är anført beträffande ett Barnsliik, som utur Kyrkiogården ifrån sin graf och hworum blifwit practicerat, och funnitz i Hans Larssons och dess Hustrus Akia, så gifwes wäll een stoor liikneelse där till, att eenthera eller dee i samman råd, samma Sysla förrättat, i hwilket fall, Rätten än i den mistanka att dee medelst samma liif torde haft i sinnet någon widskeppelse eller Trolldom, med mehra som härwid fölljer att den begrafne döde så blifwit oroat, men som man liikwähl omöyeligen kunnat Dispencera disse till någon bekiennelse, om dee ens oroat liiket, eller till hwad ända dee samma skulle giort Stötandes och där emot så wäll det som Kyrkiowärden Mons Eriksson och dess Broder Nils Eriksson Eedeligen intygat, att dee intett sedt Sådant i deras Akia inlägga, eller ibland deras Saker, då dee skulla Reesa ifrån Marknadz huusen, När weed Kyrkian belägen som och det att Hans Larsson sielf så fridt och med förundran i Prästgården sedan han warit öfwer Ellfwen

Original side 541 b:

och därest liitet warit sin Akia från warande opp i Prästhuusen och dee med sine Reenar haft standanes neder på Ellfwen:/uprepat han sådant då funno i sin Akia, förutan det och Hustru Ingrid i sin Swagheet och Siukdomb, effter Lars Larsson Sunnas berättelse, förklarar sig wara där weed oskyldig, Ty i så beskaffat Måhl finna Rätten sigh ey wiidare här wiid komma kunna, utan i andledning af lag och Synnerheet domare Reglornes anledning paragraf 33, fäller denne Hans Larsson Kunnare och dess Hus-tru Ingrid Guttormsdotter sigh med Eed att befriia, att dee ey weeta på hwad Sätt, eller igenom hwem Barns liiket wore kommit i dess Akia, som däck dee Höglöfl. Kongel. Häff Rättens wiidare höghrätt wiisa omdömme, underdån ödmiukeligast Submitteres.

Ingrid så variabelt bekiennndt angående sitt eget Barn aflelse och födzell, säyandes stundom som af Ransakningen är att inhempta, hennes foster

Original side 542 a:

skall haft full Skapnad och warit ett Piltebarn, men däck förr än hon sig således för Rätten uthlätit, för Kyrkiowärden Mons Eriksson berättat, der aflefne henne i een Blod Klump förwandlat och ifrån kommit, hwilket jambwehl Hustru Ella Andersdotter som weed Barna födzlen warit tillstädes tillbudit Eedeligen ährhålla; där uti understår sig Rätten intet wiidare att uth-

låta, uthan henställer Saken den Höglofl. Kongl. Håff Rätten som uti een undandån ödmiuk. förfrågan, om man detta fallet mehra bör reflectera på Ingrid Guttormsdotters uthsago om fostretz fulla aflelse, eller på dett som hon så wäll förr, för Kyrkiowärden Mons Eriksson som och Sedermehra nu för Rätten sig annorledes förklarar, och där wid till wiidare styrko taga Eeden af Barnmorskan Huströ Ella Andersdotter, sampt drängen Jon Nilsson, hwar med Rätten ännu, äfwen anseendes att disse begge äro med Hans Larsson och hans Huströ i Frendskap, welat innehålla, till dess man som sagdt är, äfwen

Original side 542 b:

detta måhl dee Höglofl. Kongl. Håff Rätten under dän Ödmiukeligast referarat, och dess Höghgunstiga wiidare behag och gådt finnande i een så Mörck och Confers Saak inhemptat.

Dett påstå wäll Mads Mikkelsom i Rånulla, med dess Swåger Jon Hansson, Henrik Hansson, Lars Hansson och Jon Pålsson, alle af det till Nabnet Blind i Rånulla, sampt Hans Jönsson och Olof Jönsson, att deeras Swåger och broder Per Jönsson Soro ey allt richtig till dehlung skall hafwa Opgifwet all den qwarlâteenskap af Penningar och Sillfwer sampt efter deeras frambledne Fader och Swärfader Jon Persson Soro, wore om hender lembnade, och han i Sahl. Fadrens giömmor sedan skall Öfwerkommit, att Per Jonsson fördenskull må imponeras Eedeligen richtigheeten där af bekräfta, eller till dehlung Opgifwa hwar ännu kan bestå, men som weed Rättens undersökiande

Original side 543 a:

Härweed befans, och Per Jönsson bewiste att äfwen wäll ännu så well hoos Mads Mikkellson innestod odehlt, som han äfwen efter sin Swärfader påhittat giömbt i Skogen som har Namn uthaf 1 Sillfwer bällte, 1 skedh, 3 Sillfr. Knappar, 3 Kopp- ar Kittlar och 1 Par Sillfwer hakar, för uthan hwad och dee fleere af arfwingarne han föregifwa Öfwerkommit och än odelt innehafwa påståandes äfwen dee måga wiisa samma riichtigheet, som dee nu påstå af honom så well han för sin Person ey heller dem eskade Eeden widan draga; i hwilket fall och så wiida på Skiiftet således i Rättan tiid Klanderar, Rätten i anledning af det 15 Cap. Erfde B. L.L. fann skiählig här wiid att resollvera, det bör så een hwer af arfwingarne sin lätt af Penningar Sillfwer Koppar etz. som der deelt åter bära, läggandes där till hwadh så dee eena som den andra sedan kan af fadrens eller Swärfadrens giömmor hittat, ja äfwen Jon Hansson Blind det som Piichan Karin Amunds- dotter hittat Nembl. 20 Sillfr.

Original side 543 b:

Skedar, 4 Knappar och en Sillfr. Ring och så richtig som een hwar för sig Eedelst. kan verificera där dee elliest ey kunna förenas, och dehla Sedan efter lagh emellan 2ne Brödre och 6 Systre, Son 2 låt och dotter 3drig emellan hwilka att deela och Skipta, förordnas efter Partanes begiäran, Henrik Larsson Wasara i Rånulla och Kyrkiowärden Mons Eriks-son.

Det påstår och Söker wäll Erik Eriksson i Tålingesoando, att dess Swärfader Per Eriksson Kuttainen, ey må tillåtas, honom som har dess ällsta Syster till hustru, bestrida, äfwen som dee andre 2ne Kuttainens Mågar Per och Anders Andersssöner sig någon Tract när hemmanet där i Tållingesoando till Bostelle sig att oprödda, men som Swärfadren Per Kuttainen föregaf där När omkring nu intet wara till flere Bostellen någon lägenheet, där icke denn gamble under lappskatt optagne hemmanskapen, där igienom skulle gå i lägarwäll, berättandes och sig för een rum tiid sedan berde. sin älldsta dotter hafwa afgiftat

Original side 544 a:

till Monioniska och med tillbörlig hemman föllgd afskilldt, Men Sedan hennes förra Man nu igenom döden afgådt will nu sig med wälld åter intränga, Swärfadren och dee andre dess Mågar till präjudice sig där oppehålla som een stoor giöld för hemmanet betalt, för utan hwad ännu åter står, kan wäll Rätten inte finna Skiähligt, denne Erik Eriksson wiidare i sin begiäran will fara än hans Swärfader wid godo skulle willia honom förinna, dock som Swärfadren förnummas Nyligen gådt i annat giifte, sedan Erik Erikssons Swärmoder igenom döden afgådt, så bör hemmanet med löös öhren wärderas, så att där af fins kan hwad honom för sin hustru dehl af Modren kan tillfalla, sedan giälld är gullen, hwilket honom å sin hustru wegnar bör tillställes, wore sedan något tilfalle, hwarest denne sig till Boställe kunde få oprödia sen ey präjudicerar den gamble Bohstaden hwilket gode Män besichtiga och uthse, så kan ey heller det denne

Original side 544 b:

förnågas, på det med tiiden någon indragt til Hans Maytt. igenom Ortens Exe-colerande så här igenom som elliest kunda sig förmeera.

Emot det Kiäre Mähl som een undan fienden flychtad Person Acciis Skrifwaren ifrån Åbo Wählbetde. Johan Tohmasson Bryggner, androg emot Nämbedemannen Nils Nilsson i Kanswuoma, bestående där uti att Nills Nillson allt för hårdt skall låta kiöra med en dess häst, som han af honom förleden .[?]. 27 Januarii till foder imottagit till wahren och den tid hästen skulle sig sielf af Marcken Föda kunna, Söchte wäll Nils Nilsson, nu willia rygga sitt med Bryggner een gång giorde aftahl, och hästen straxt ifrån sig lefwerer När han finga förnöyelse för den tiid han hästen widan underhållit, men som ord och afsked böre i Sådane mähl, som elliest giälla, och Nils Nilson tillstår sig lofwat underhålla hästen till wahren och öfwer berde. tiid måste och där weed förblifwa

Original side 545 a:

däck
efter till dato intet nyt accorderit, hwad Bryggner för hästens föda till wahren bör betala, så blef dett nu af Parterne in för Rätten så giort aftahlt och öfwerens kommit att när Nils Nilsson fodrar, och förwarligen underhålla hästen, hädan efter okiörd till wahren och barajorden hwar med han intet bör förwägra äganden hafwa sielf där anwisande, bör Hr. Bryggner därför då betahla 13 dlr. Koppmt.

Men som sedan denne förliikning Parterne emellan war giord, Acciis skrifwaren Bryggner begynte påyrcka och det påstå att han liispune Tahls frige hört till wahren för hästen af Nils Nilsson hädan efter uthtaga.

Hwar till Nils Nilsson alldeles nekade, utan i det fallat denne förliikning, nu alldeles rygga söchte ståendes Parttarne intet i det fallet att föreena, altså förorsakades Rätten här weed resollvera, att då Hr. Bryggner ey är nögder med det hästen fodras i Bondens Stall, under äganens eget inseende, hwilcket och är eenliget med det första dem emellan giorde aftahlet, betalar Bryggner för hästens föda till Dato 3 dlr. Koppm. efter som Bonden något Kiört med hästen och försere den sedan annorstädes det bäst han kan och gitter.

I öfriget förmentes så wähl denne Nils Nilsson, som flere af Allmogen Närwarande, att giöra dee Nödliidande flychtningar allt möyeliget understöd så länge dee sig elliest wähl förhålla dem intet wälld, Meen eller förfång tillfogandes, emed det hårda ansvar och Straff, som Kongel. Mayttz. stränga förordning nyligen ankommen innehåller och förmår.

Datum ut Supra

Uppå Ting Rättens och Hr. Justitiariens Wälbetde. Carl Sadlins Wägner

Abraham Burman